

VAROVAISUUTTA LÄÄKKEIDEN UUSIMISEEN, JOS ET TUNNE POTILASTA TAI LÄÄKETTÄ

Jouni Ahonen, sairaala-apteekkari, FaT, LHKA
Pohjois-Savon hyvinvointialue

SITOUUMUKSET

- Ei luentoaiheeseen liittyviä sitoumuksia
- Toimitusjohtaja yrityksessä Lääkekoulutus ja konsultaatio Jouni Ahonen Oy

YLEISTÄ AIHEESTA

Lääkehoito valitaan yksilöllisesti huomioiden riskitekijät, sairauden vaikeusaste, ennuste, potilaan muut sairaudet, kokonaislääkitys ja lääkehoidon kustannukset.

Lääkityksen aloitukseen, potilaan hoitoon sitouttamiseen, seurantaan ja lääkkeiden uusimiseen liittyy kuitenkin monenlaisia käytännön haasteita

UUSITAANKO RESEPTIÄ LIUKUHIHNALTA?

- Tk-lääkärit uusivat reseptejä päivittäin 30 rec/lääkäri/pvä
- Etelä-Suomessa tk:ssa uusitaan yli tuhannen potilaan reseptejä päivittäin (n. 13 lääkärin työpanos/pvä)
- Reseptien uusiminen saatetaan kokea enemmän tekniseksi toimenpiteeksi kuin lääkehoidolliseksi arvioinniksi/päätökseksi
- Uudistamispyynnön Omakannan kautta tehneistä: 52% ilmoitti kokeneensa viimeisen vuoden aikana lääkehoidon ongelmia
 - Haittavaikutukset (22%)
 - Huono teho (18%)
 - Lääkityksen kalleus (12%).

HAASTEITA RESEPTIN UUSIMISESSA

- Kahden vuoden välein tapahtuvaa, joten hoidon seuranta ei voi olla pelkästään sidonnainen määräyksen uusimisen yhteyteen
- Reseptejä uusivat henkilöt, jotka eivät ole tavanneet potilasta
- Lääkäri näkee sairauskertomuksen, mutta vain potilas tietää miten hän on käyttänyt lääkettä ja miten se on vaikuttanut
- Uusitaanko resepti, vaikka potilas ei ole käynyt määrätyissä laboratorionkontrolleissa, seurantavastaanotolla tai ostanut lääkettä säännöllisesti
- Potilastietojärjestelmien yhteensopimattomuus ja tietoketjun katkeaminen haasteellista...
- Kollegiaalisuus

KIIRETTÄ PUKKAA...

KIIRETTÄ PUKKAA...

”Monilääkityksen arviointi vaatii raudanlujaa osaamista ja jokainen selvitetty tapaus on ”laulunarvoinen”. Ei terveydenhuollossa voi olla aina niin kiire juosta, ettei koskaan ehdi hypätä pyörän selkään”.

(Leo Niskanen, Lääkärilehti 28.02.2014)

”Asioiden tekemiseen hyvin menee varmasti vähemmän aikaa kuin siihen, että selittelee miksi se tehtiin huonosti!”

RISKILÄÄKKEET LÄÄKKEIDEN UUSIMISEN NÄKÖKULMASTA

- Opioidit ja PKV-lääkkeet
- Turvakokeita ja pitoisuusmäärittäviä vaativat lääkkeet esim.
 - Antikoagulantit ja antitrombootit
 - ACE:n estäjät/AT-salpaajat
 - Psykoosilääkkeet
 - Immunosuppressantit, kuten reumalääkkeet, hyljeksinnäestolääkkeet, IBD-lääkkeet ja MS-taudin lääkkeet
 - Maksatoksiset lääkkeet
 - Munuaistoksiset lääkkeet
 - Luuydintoksiset lääkkeet
 - Qt-aikaan vaikuttavat lääkkeet
- Lääkkeellä merkittäviä yhteisvaikutuksia

Turvakokeet-tietokanta kliinisen työn tueksi

Etusivu > Ajankohtaiset > Terveysportti > **Turvakokeet-tietokanta kliinisen työn tueksi**

Jaa: [f](#) [t](#) [in](#) [✉](#)

02.11.2021

Muokkaa evästeasetuksia

Metamitsolinatrium ja pitofenonihydrokloridi

suun kautta, laskimoon, lihakseen

Vakavat seuraukset

- Agranulosytoosi

Merkittävimmät riskit

Lääkkeeseen liittyvät riskit

- Agranulosytoosi mahdollinen jo yhden annoksen jälkeen
- Verenvuoto yhteiskäytössä muiden verenvuotoa lisäävien lääkkeiden kanssa mm. antikoagulantit, muut tulehduskipulääkkeet

Lääkehoidon toteutukseen liittyvät riskikohdat

- Lääkehoidon pitkittyminen
 - suositellaan käytettäväksi vain lyhytkestoisesti
- Lääkehoidon seuranta
 - esim. yli viikon kestävä yhtäjaksoinen käyttö vaatii viikoittaista verenkuvan seurantaa
- Potilasohjaus ja lääkeneuvonta
 - esim. agranulosytoosin oireet (infektion oireet)
- Katso riskienminimointimateriaali

Parasetamoli

suun kautta, laskimoon, peräsuoleen

Vakavat seuraukset

- Maksavaurion riski jo pienillä yliannoksilla

Merkittävimmät riskit

Lääkkeeseen liittyvät riskit

- Maksatoksisuus
- Yhteisvaikutukset mm. antikoagulantit, alkoholi

Lääkehoidon toteutukseen liittyvät riskikohdat

- Useita itsehoitovalmisteita
 - epätarkoituksenmukainen käyttö, liikkakäyttö, päällekkäisten valmisteiden käyttö
- Annostelu
 - esim. vahvuuden vaihtuminen 500 mg → 1000 mg
 - liian tiheä annostelu, turvallisen vuorokausiannoksen ylittyminen
- Eri antoreittien kautta annosteltavien tai parasetamolia sisältävien valmisteiden yhtäaikainen käyttö
- Toksisuuden lisääntyminen aliravitsemuksessa
- Potilasohjaus ja lääkeneuvonta
 - esim. turvallinen käyttö ja annos, ei alkoholin kanssa
- Katso riskienminimointimateriaali

Lääke75

IÄKKÄIDEN LÄÄKITYKSEN TIETOKANTA

www.fimea.fi

C (Zopiclone)

Soveltuu varauksin iäkkäille. Sedatiivinen. Vain lyhytaikaiseen käyttöön. Lisää lääkeriippuvuuden, muistihäiriöiden ja liikenneonnettomuuksien riskiä. Altistaa kaatumisille. Voi paradoksaalisesti lisätä ahdistuneisuutta, levottomuutta ja aggressiivisuutta. (päivitetty 14.6.2021)

RISKIPOTILAAT LÄÄKKEIDEN UUSIMISEN KANNALTA

- Vuositarkastukset ja seurantakäynnit puuttuvat
- Uusiva lääkäri ei tunne potilasta tai potilaan terveystiedot puuttuvat
- Tieto lääkkeiden käytöstä puuttuu
- Näkymärajoitteita Omakannassa
- Alkuperäinen lääkemääräys yli 36 kk vanha
- Useilla lääkäreillä asioivat
- Iäkkäät ja lapset
- Monisairaat ja monilääkityt
- Maksan tai munuaisten vajaatoiminta sairastavat
- Sydämen vajaatoimintaa sairastavat
- Diabetesta sairastavat

MITEN SUOMESSA ON KEHITETTY UUSIMISKÄYTÄNTÖÄ?

- Ei uusita lääkkeitä, jotka eivät ole tuttuja
- Uusimisesta on tehty seurantahetki
- Ne rep – merkinnän käytön lisääminen
- Riskipotilaille lääkityksen turvatarkastus ennen lääkkeiden uusimiseen lähettämistä
- Apteekkien ja terveysasemien välille viestintäyhteys
 - Omakannan - viesti lääkärille väylä?
- Farmaseutin vastaanotto terveysasemalla
 - Toimii myös yhdyshenkilönä alueen apteekkien uusimistilanteissa
- Toistaiseksi voimassa oleva lääkitys kroonisten sairauksien hoidossa
- Tarkasti sovitut uusimiskäytännöt terveysasemien ja apteekkien välillä